

Ervaringen met kinderopvang

Meting 2 – juni 2023

Colofon

Datum

Juli 2023

Bron foto's: Unsplash.com

Unsplash is een platform met rechteenvrije foto's geüpload door de fotografen zelf.

Opdrachtgever

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rapportnummer

2023/165

Auteurs

Carolien Veldkamp
Roy van der Hoeve

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Samenvatting](#)
3. [Kinderopvang: gebruik en voorkeur](#)
4. [Wachtlijsten](#)
5. [Tevredenheid met de kinderopvang](#)
6. [Sluitingen van de kinderopvang](#)
7. [Inspectie van de kinderopvang](#)
8. [Bijlage: achtergrondkenmerken](#)

1. Inleiding

Inleiding

Achtergrond en doel onderzoek

De directie Kinderopvang van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) draagt zorg voor het stelsel van kinderopvang in Nederland. Zij hecht veel waarde aan het ophalen van beelden, signalen, meningen en ervaringen van ouders, een belangrijke doelgroep van het beleid. Daarom heeft de directie Kinderopvang I&O Research gevraagd om deze ervaringen periodiek op te halen middels een enquête.

Het voorliggende rapport presenteert de resultaten van de *tweede meting - juni 2023*¹. Met dit onderzoek wil de directie Kinderopvang meer inzicht verkrijgen in de (ontwikkeling in) ervaringen van (toekomstige) ouders met kinderopvang.

Methode: vragenlijst uit eerste meting

Voor deze meting is grotendeels de vragenlijst gebruikt die voor de eerste meting is opgesteld. Deze is destijds in samenspraak met het ministerie van SZW opgesteld en door I&O Research getest door middel van test-interviews. Een aantal vragen komen iedere meting terug om de ontwikkelingen te volgen. Een deel bestaat uit mogelijk eenmalige vragen over op dit moment actuele/relevante thema's.

De vragenlijst van deze tweede meting gaat over van welke opvang ouders gebruikmaken, welke opvang hun voorkeur heeft, of men te maken heeft met wachtlijsten, over het ruilen en/of bijkopen van dagen, of men te maken heeft met sluiting van de kinderopvang en over de jaarlijkse inspectie door de GGD. Dit laatste onderwerp is nieuw in deze meting.

Methode: dataverzameling

De enquête is opnieuw uitgezet onder (toekomstige) ouders in het I&O Research Panel. Het gaat hierbij om ouders met kinderen tot 12 jaar. In totaal vulden 1.948 respondenten deze meting de vragenlijst helemaal in. Dit zijn deels respondenten die de vragenlijst in oktober 2022 ook hebben ingevuld (62%) en respondenten die nog niet eerder meededen (38%). In tabel 1.1 staat de verdeling van respondenten naar (toekomstige) kinderopvang. Onder formele opvang verstaan we de kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. Naast formele opvang, is ook informele opvang mogelijk: opvang door grootouders, door andere vrienden of familie of één of meer vaste oppas(sen).

Tabel 1.1 Responsoverzicht naar doelgroep (meerdere doelgroepen mogelijk)

Doelgroep	Aantal
Ouders met formele kinderopvang	1.316
Ouders zonder formele kinderopvang	588
Zwangeren (met of zonder kinderen)	162
Totaal	1.948

¹ De eerste meting vond plaats in oktober 2022

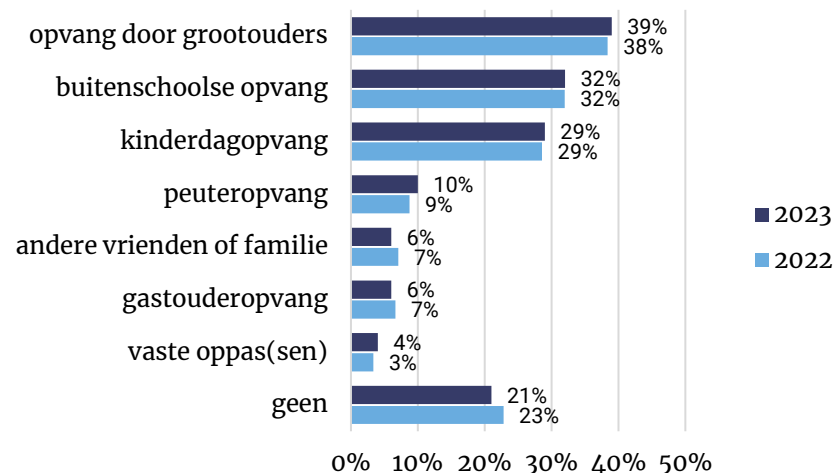

Inleiding

Verdeling naar soort opvang

Figuur 1.1 toont de verdeling van ouders in de steekproef naar gebruik van verschillende soorten opvang. Aanstaaende ouders zonder kinderen zijn hier niet in meegenomen. Gelijk aan 2022 maken de meeste ouders gebruik van opvang door grootouders (39%). Daarna volgen buitenschoolse opvang (32%) en kinderdagopvang (29%). Ouders kunnen meerdere vormen van opvang gebruiken.

Figuur 1.1 Vormen van kinderopvang onder ouders in de steekproef (n=1904), meerdere antwoorden mogelijk

Weging

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, opleiding en regio. Dit betekent dat de verhoudingen binnen deze kenmerken zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor ouders voor wat betreft deze kenmerken.

Analyse

De antwoordcategorie 'niet van toepassing' is (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen. Bij de analyse is zoveel mogelijk gekeken naar relevante verschillen tussen subgroepen op basis van achtergrondkenmerken, zoals opleidingsniveau, regio, inkomen, werk- en gezinssituatie en vorm van opvang. Zie de bijlage voor een overzicht van achtergrondkenmerken van de respondenten. Daarnaast vergelijken we de resultaten tussen de eerste en tweede meting.

De verschillen worden alleen beschreven in de tekst indien er sprake is van een significant verschil. Een significant verschil betekent dat het voor minimaal 95 procent zeker is dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

2. Samenvatting

Samenvatting (I)

Meerderheid heeft de gewenste vorm van opvang

De drie meest gebruikte vormen van opvang door ouders in dit onderzoek zijn informele opvang (grootouders), de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang¹. Nog steeds heeft de meerderheid van de ouders met opvang op dit moment de gewenste vorm van opvang (75%). Als ouders niet de opvang van hun voorkeur hebben, komt dit meestal vanwege de kosten (37%), omdat er een wachtlijst is (26%) of omdat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn (25%). De voorkeursopvang verschilt sterk: sommigen zien bijvoorbeeld het liefst dat familie vaker oppast, anderen willen hun ouders juist minder belasten. Deze resultaten zijn gelijk aan de eerste meting.

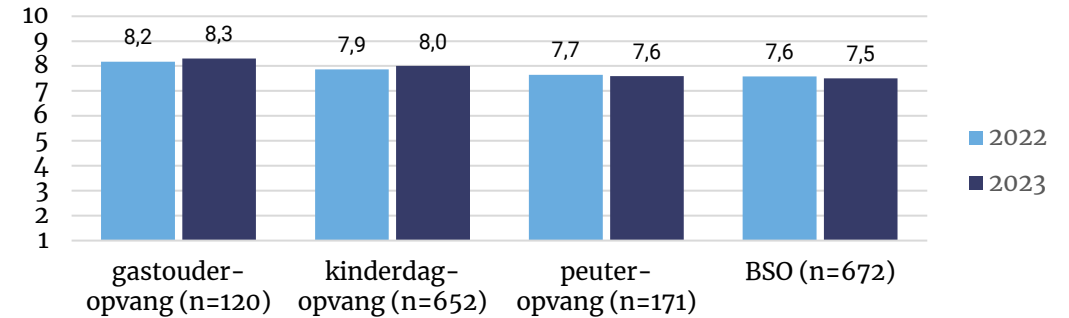
Een vijfde van de ouders maakt geen gebruik van (in)formele kinderopvang: de helft van hen heeft het werk zo gepland dat het niet nodig is, bij een kwart werken niet beide ouders en voor een vijfde is opvang te duur. Vijftien procent van de ouders zonder opvang, zou liever wel opvang willen. Onder ouders waarvan één ouder werkt is dit hoger (26%) in vergelijking met ouders die beiden werken (9%).

Relatief meer hoger opgeleiden en ouders met een hoog inkomen maken gebruik van formele opvang. Lager (en middelbaar) opgeleiden, ouders met een inkomen beneden modaal en ouders waarbij één ouder (in plaats van beide ouders) werkt hebben vaker helemaal geen opvang.

Tevreden met opvang, gastouderopvang meest positief beoordeeld

Ook in 2023 beoordelen ouders de opvang positief. Gastouderopvang staat opnieuw bovenaan met gemiddeld een 8,3. Het laagste cijfer is voor de BSO (7,5), maar nog steeds een ruime voldoende.

Figuur 2.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die ouders gebruiken

Gastouderopvang blijft meest flexibel, ruilen minst mogelijk bij peuteropvang

Dagen ruilen of bijkopen is, net als in 2022, het vaakst mogelijk bij de gastouderopvang (55% van de ouders met gastouderopvang kan dit altijd of vaak). Ongeveer de helft van de ouders met dagopvang kan hier soms dagen ruilen of bijkopen, iets minder (41%) bij de BSO. Op de peuteropvang is ruilen of bijkopen lastiger, een derde zegt dat dit niet mogelijk is. Het ruilen of bijkopen werd het afgelopen half jaar lastiger op de dagopvang (39%) en op de BSO (33%), maar dit ligt lager ten opzichte van 2022. De gastouderopvang bleef het meest stabiel, bij de peuteropvang is de stabiliteit toegenomen ten opzichte van 2022.

Ouders bekend met inspectie, weinig zorgen over kwaliteit opvang

Driekwart (76%) van de ouders met formele kinderopvang weet dat de opvang jaarlijks wordt geïnspecteerd. Een kwart zegt echter hierover geen informatie te ontvangen. De meeste ouders hebben (bijna) nooit zorgen over de kwaliteit van de opvang die zij gebruiken (77%). Met zorgen zouden ouders naar iemand stappen hoger in de organisatie, zoals het bestuur of de locatiemanager.

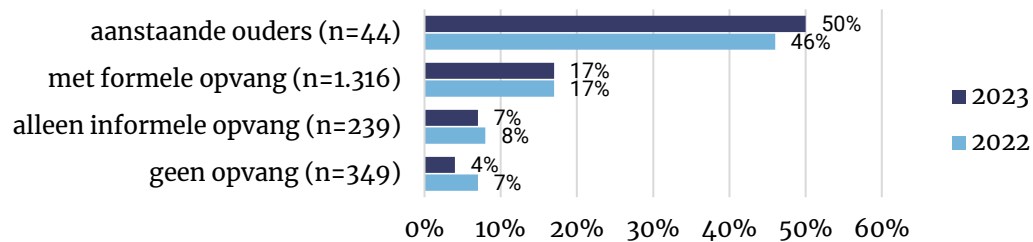

¹ Landelijke cijfers vanuit Kwartaalrapportage Kinderopvangtoeslag laten zien dat de verdeling kinderdagopvang, BSO en gastouderopvang in grote lijnen overeenkomen met de gevonden cijfers in dit onderzoek. In hoeverre de andere vormen en de groep zonder opvang een zuivere afspiegeling van het landelijke beeld geeft, is niet bekend. Ook is er bij de dataverzameling rekening gehouden met voldoende respondenten per groep (met/zonder formele opvang). Door weging op geslacht, opleiding en regio zijn de verhoudingen van persoonskenmerken wel representatief voor ouders in Nederland.

Samenvatting (II)

Met name ouders met formele opvang op wachtlijst; lange wachtlijsten nemen toe
Net als vorig jaar staan aanstaande ouders en ouders met formele opvang vaker op een wachtlijst dan ouders zonder formele opvang (zie fig. 2.2).

Figuur 2.2 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=1.948)

Ouders staan met name op een wachtlijst voor de BSO (48%) of dagopvang (38%). Het aandeel ouders dat langer dan een jaar op de wachtlijst staat, is toegenomen van 9 naar 15 procent. Als reden voor de wachtlijst noemen ouders een tekort aan plekken op voorkeursdagen (33%), het nog niet nodig hebben van de opvang (29%) of geen plek bij een opvang in de buurt (25%). Geen plek bij de voorkeursopvang (22%) wordt minder genoemd dan in 2022 (39%).

Wachtlijst kan zorgen voor stress en onzekerheid

Drie op de tien ouders op een wachtlijst hebben de opvang nu nog niet nodig. Daarnaast worden oplossingen gevonden in onder andere opvang door familie of vrienden (met name onder ouders zonder formele opvang), een andere opvanglocatie of op een ander moment of minder werken. De wachtlijst kan zorgen voor stress en onzekerheid: ouders gaan noodgedwongen minder werken en/of vaker een beroep doen op familie.

Een derde van de ouders vindt dat er te weinig kinderopvangplekken in hun omgeving beschikbaar zijn. Net als in de vorige meting zijn ouders op een wachtlijst kritischer over beschikbare kinderopvang (voor zichzelf en voor anderen) dan ouders die niet op een wachtlijst staan.

Sluitingen kinderopvang afgenomen

Deze meting had 13 procent van de ouders met formele kinderopvang de afgelopen drie maanden te maken met een (gedeeltelijke of tijdelijke) sluiting van de kinderopvang; dit is minder dan de vorige meting (20%). Het aandeel ouders dat niet hoeft te betalen voor deze sluiting is toegenomen van 50 procent naar 63 procent. Een ruildag wordt minder vaak aangeboden (12%) dan in 2022.

Vergelijkbaar met 2022, werd bijna de helft (44%) van de ouders die te maken had met een sluiting *niet* door de kinderopvangorganisatie geïnformeerd dat zij de uren voor de kinderopvangtoeslag moesten aanpassen. Vier op de tien kregen deze informatie wel (41%). Een kwart (23%) heeft de gewijzigde uren aangepast via Mijn Toeslagen of de bijbehorende app.

Verschillen tussen regio's

Ouders uit de regio West² verschillen in hun ervaringen op een aantal punten van ouders uit andere regio's. Zo hebben ze meer zorgen over het vinden van opvang en hebben ze minder mogelijkheden om dagen te ruilen of bij te kopen. Kosten van de kinderopvang zijn in regio West vaker een reden om geen gebruik te maken van kinderopvang. Sluitingen komen het minst voor in de regio Noord.

² Noord: Friesland, Groningen, Drenthe; Oost: Overijssel, Gelderland, Flevoland; West: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht; Zuid: Noord-Brabant, Limburg, Zeeland.

3. Kinderopvang: gebruik en voorkeur

Grootouders, BSO en dagopvang blijven populair

De drie meest gebruikte vormen van opvang voor het eerste, tweede en derde kind zijn grootouders, de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang. Dit is gelijk aan 2022. Bijna de helft van de ouders die gebruikmaken van een vorm van opvang, laten hun oudste (en tweede) kind opvangen door opa en/of oma.

In 2023 laten iets minder ouders hun tweede kind naar de BSO gaan (29%) dan in 2022 (34%). Deze kinderen hebben in 2023 iets vaker *geen* opvang (9% vs. 6%). Het derde kind gaat vaker naar de peuteropvang dan in 2022 (20% vs. 10%).

Tweede en derde kinderen gaan het vaakst op maandag, dinsdag en donderdag naar de kinderdagopvang. Voor het oudste kind lijkt er minder verschil te zijn tussen de dagen. We zien dat in 2023 driekwart van de ouders met een derde kind, dit derde kind op donderdag naar de opvang brengt, dit is meer dan in 2022 (53%). Veruit de meeste ouders hebben vaste dagen waarop zij hun kind(eren) naar de kinderdagopvang brengen.

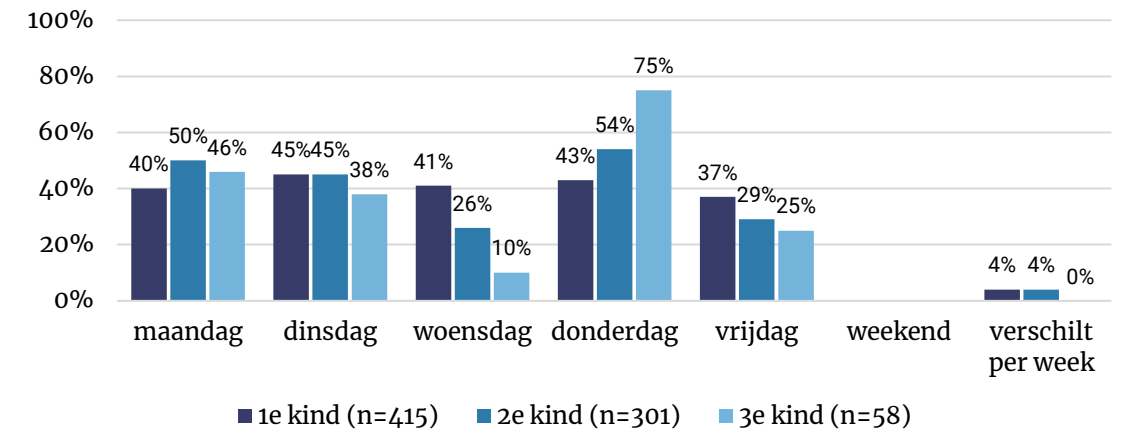
BSO: met name na school en tijdens vakantie

Van de ouders die gebruikmaken van buitenschoolse opvang (n=670), maakt bijna iedereen gebruik van *naschoolse* opvang (96%). Twee derde maakt (ook) gebruik van *vakantieopvang* (65%) en een vijfde gebruikt de *voorschoolse* opvang (19%). Deze cijfers zijn (ongeveer) gelijk aan 2022.

Tabel 3.1 Van welk van de onderstaande opvangvormen maakt uw kind gebruik? (Top 3) (ouders die een vorm van opvang hebben)

	kind 1 (n=1.555)	kind 2 (n=930)	kind 3 (n=170)	kind 4 (n=26)*
1	grootouders (47%)	grootouders (46%)	grootouders (38%)	grootouders (36%)
2	bs0 (38%)	bs0 (29%)	kinderdagopvang (34%)	geen (20%)
3	kinderdagopvang (23%)	kinderdagopvang (28%)	bs0 (21%)	kinderdagopvang (18%)

Figuur 3.1 Op welke dagen gaat uw kind naar de *kinderdagopvang*?* (ouders die gebruikmaken van opvang)

* Wegens de lage n staan de percentages voor het 4^e en 5^e kind niet in de figuur

Driekwart heeft de gewenste vorm van opvang

Driekwart van de ouders die gebruikmaakt van kinderopvang is tevreden met de (combinatie van) opvang die ze nu voor hun kind(eren) hebben. Elf procent zegt dat ze liever een andere vorm of combinatie zouden willen, 10 procent wil liever helemaal geen kinderopvang. Dit is niet anders dan in 2022.

Net als in de vorige meting is de meest genoemde reden voor het niet gebruiken van de voorkeursopvang dat dit te veel geld kost (37%). Voor een kwart is dit vanwege een wachtlijst (26%) of omdat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn (25%). Een vijfde kan de gewenste opvang niet vinden (21%) of heeft geen familie of vrienden die beschikbaar zijn (19%). Andere redenen die ouders noemen zijn dat het niet te combineren is met hun werk of dat de gewenste uren of specifieke opvang niet beschikbaar is.

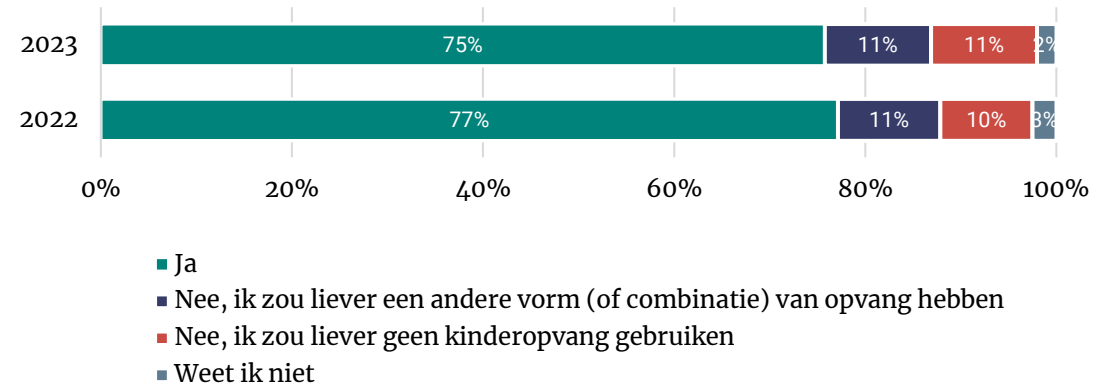
Verschillen tussen groepen

Meer ouders met een midden en hoger inkomen maken gebruik van hun voorkeursopvang in vergelijking met lagere inkomens. Ouders met een lager inkomen maken liever gebruik van een andere (combinatie van) opvang (22%) of liever geen kinderopvang (19%). Ook relatief veel ouders met kinderen tussen de 4 en 11 jaar maken liever geen gebruik van opvang (16%). Dit geldt ook voor ouders met een lager (16%) en gemiddeld (12%) inkomen.

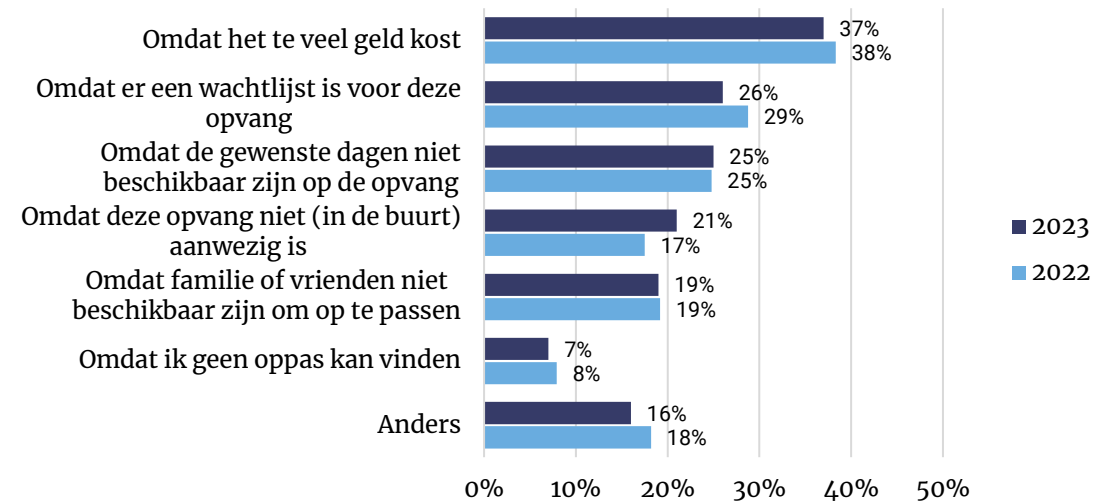
Gewenste voorkeur voor opvang niet anders dan in 2022

Op de vraag welke opvang wel hun voorkeur zou hebben, geven ouders net als in de vorige meting verschillende antwoorden. Een deel geeft de voorkeur aan een combinatie van formele opvang en opvang door grootouders (bijv. twee dagen BSO en één dag grootouders). Anderen geven de voorkeur aan enkel formele opvang en geen opvang door familie. Een deel van de ouders wil meer dagen formele opvang, anderen juist minder (en meer opvang door familie), sommigen willen het liefst flexibele opvangmogelijkheden.

Figuur 3.2 Heeft de huidige (combinatie van) opvang voor uw kind(eren) uw voorkeur? (van de ouders die een vorm van opvang hebben, n=1.557)

Figuur 3.3 Waarom maakt u nu geen gebruik van de opvang van uw voorkeur? (n=178)

Geen opvang, omdat het niet nodig is

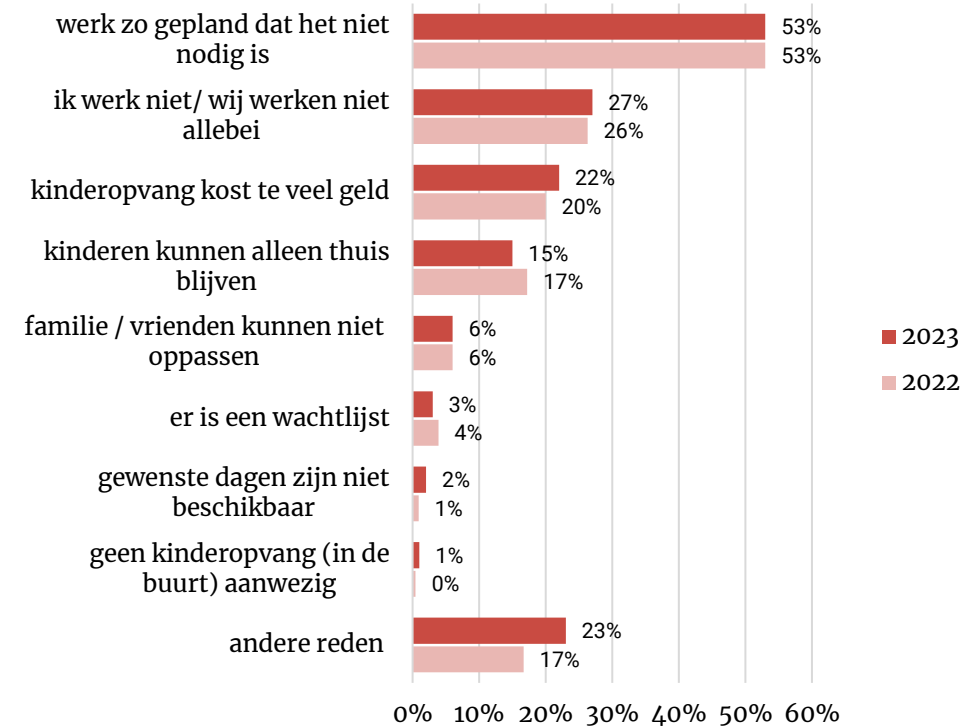
De helft van de ouders die *geen* gebruikmaakt van kinderopvang, heeft het werk zo gepland dat kinderopvang niet nodig is. Een kwart van deze ouders werkt niet en/of heeft een partner die niet werkt. Een vijfde benoemt dat kinderopvang te veel geld kost en 15 procent heeft kinderen die alleen thuis kunnen blijven. Alleen andere genoemde redenen noemt men vaker dan in 2022. Dit gaat met name over het zelf willen opvangen van hun kinderen, dat hun kinderen de opvang niet fijn vinden, ouders de zorg delen van hun kind of dat er geen geschikte opvang is voor kinderen met een beperking.

Verschillen tussen groepen

- Meer ouders met een lager inkomen maken geen gebruik van opvang, omdat zij/hun partner niet allebei werken. Dit komt ook vaker voor onder vrouwen en ouders met jongere kinderen.
- Relatief veel ouders met kinderen tussen de 4 en 11 jaar hebben de werkzaamheden zo gepland dat opvang niet nodig is.
- De kosten zijn met name voor ouders met jonge kinderen, in regio West een reden om geen gebruik te maken van kinderopvang.

Ouders met hoger inkomen en/of hogere opleiding vaker formele opvang
Relatief meer hoger opgeleiden maken gebruik van formele opvang (dagopvang, peuteropvang, BSO, gastouderopvang) dan middelbaar en lager opgeleiden. Middelbaar opgeleiden hebben vaker alleen informele opvang, lager (en middelbaar) opgeleiden hebben vaker helemaal geen opvang. Met name ouders met een hoger inkomen hebben formele opvang, terwijl ouders met een inkomen beneden modaal vaker geen opvang hebben. Ouderstellen waarbij één ouder werkt hebben vaker geen opvang dan ouderstellen waarbij beide ouders werken. In de regio's Noord en Oost wordt vaker geen opvang gebruikt dan in Zuid.

Figuur 3.4 Waarom maakt u geen gebruik van kinderopvang? (n=349)

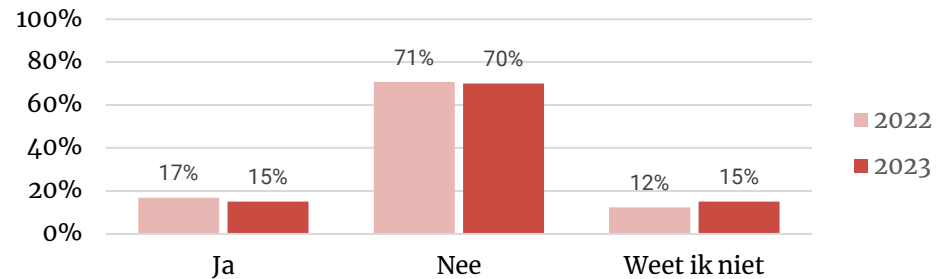
Meerderheid ouders zonder opvang zijn hier tevreden mee

Nog steeds heeft een meerderheid van de ouders zonder kinderopvang (70%) er ook geen behoefte aan, zie figuur 3.5. Een groep van 15 procent zou wel liever kinderopvang gebruiken en een vergelijkbaar deel weet het niet.

Verschillen tussen groepen

- Veel ouders met jonge kinderen (tot 4 jaar) hadden wel graag gebruik willen maken van kinderopvang.
- Opvallend is dat meer ouderstellen waarvan één ouder werkt liever wel opvang zouden willen (26%), dan ouderstellen waarvan beide ouders werken (9%).

Figuur 3.5 Zou u liever wel van kinderopvang gebruikmaken? (n=349)

4. Wachtlijsten

Lange wachtlijsten nemen toe

Net als vorig jaar staan aanstaande ouders* en ouders met formele opvang vaker op een wachtlijst dan ouders zonder (formele) opvang. Van de aanstaande ouders staat de helft op een wachtlijst, van de ouders met formele opvang staat 17 procent op een wachtlijst. Onder ouders met alleen informele opvang of ouders zonder opvang is dit respectievelijk 7 en 4 procent.

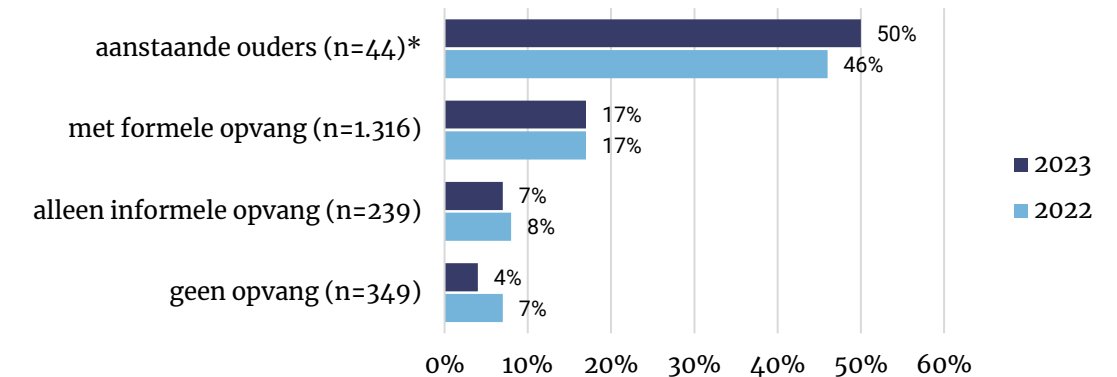
De (aanstaande) ouders die op een wachtlijst staan, staan in 2023 het vaakst op een wachtlijst voor de buitenschoolse opvang (48%), gevolgd door de dagopvang (38%). In deze meting staan minder ouders dan in 2022 op de wachtlijst voor de dagopvang (zie tabel 4.1). Een vijfde (21%) staat op de wachtlijst voor de peuteropvang. Maar een kleine groep staat op de wachtlijst voor gastouderopvang (4%).

Ruim een derde staat op dit moment niet langer dan drie maanden op een wachtlijst. Bij een kwart is dit drie tot zes maanden en 21 procent tussen de zes en twaalf maanden. Een groep van 15 procent staat langer dan een jaar op een wachtlijst; dit aandeel ligt iets hoger dan in 2022 (9%).

Tabel 4.1 Voor welke opvang staan ouders op een wachtlijst? (n=313)

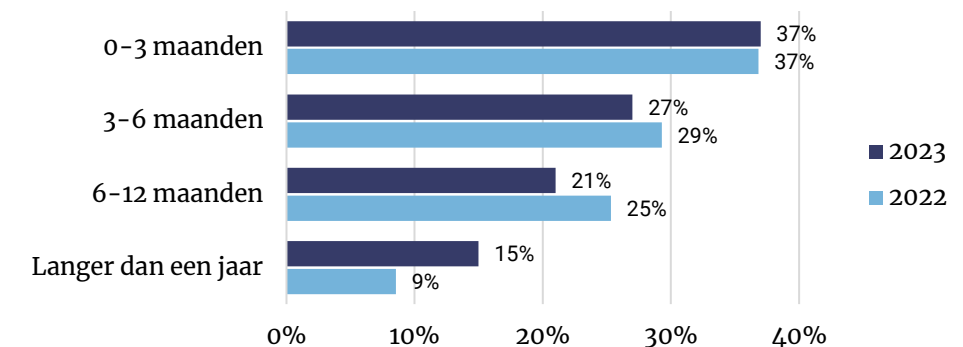
	BSO	Dag-opvang	Peuter-opvang	Gastouder-opvang	Andere wachtlijst
2023	48%	38%	21%	4%	2%
2022	42%	46%	22%	3%	1%

Figuur 4.1 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=1.948)*

* Aanstaande ouders: in verwachting van eerste kind. Vanwege het lage aantal waarnemingen is dit resultaat indicatief

Figuur 4.2 Hoe lang staat u al op een wachtlijst? (n=313)

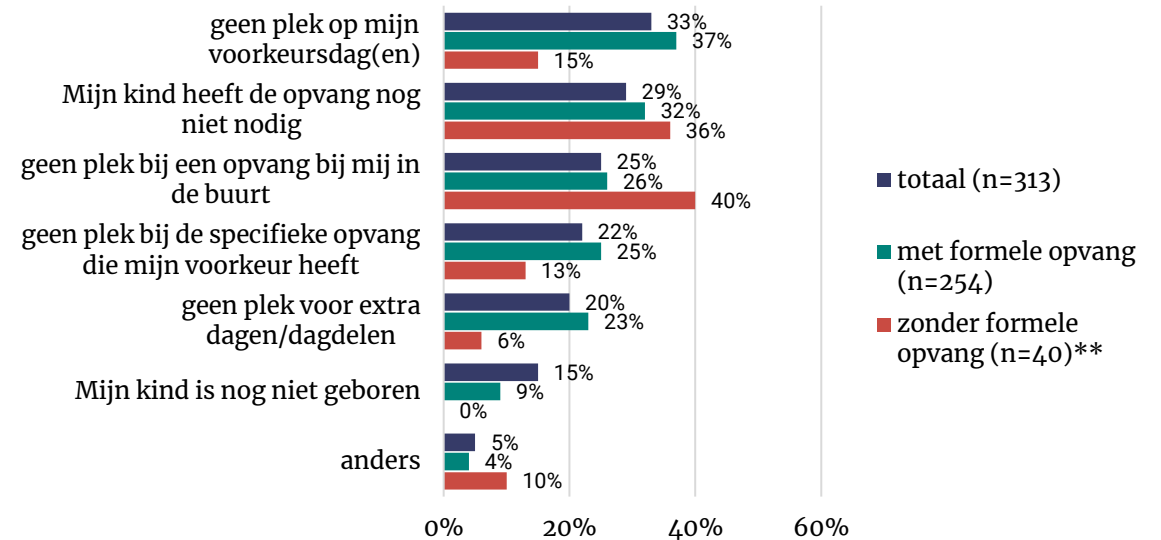
Een op de drie op wachtlijst vanwege voorkeursdag(en)

De grootste groep ouders staat op een wachtlijst omdat er geen plek is op hun voorkeursdagen (33%), gevolgd door het nog niet nodig hebben van de opvang (29%) en omdat er geen plek is bij een opvang bij hen in de buurt (25%). Een vijfde heeft geen plek bij specifieke voorkeursopvang, dit is minder genoemd dan in 2022 (39%). Eveneens 20 procent heeft geen plek voor extra dagen/dagdelen en 5 procent noemt een andere reden.

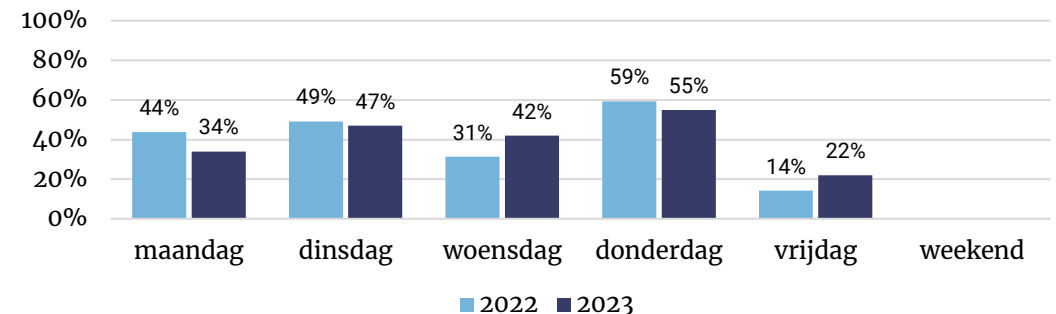
Net als in de vorige meting zien we verschillen tussen de vorm van opvang die ouders gebruiken. Ouders met formele opvang staan vaker op een wachtlijst omdat er geen plek is op hun voorkeursdagen (37%) en/of omdat er geen plek is voor extra dagen/dagdelen (23%) dan ouders zonder formele opvang. Ouders zonder formele opvang staan vaker op een wachtlijst omdat er geen plek is bij een opvang bij hen in de buurt (40%) dan ouders met formele opvang (25%).

Ouders op een wachtlijst voor bepaalde voorkeursdagen staan het vaakst op een wachtlijst voor de donderdag (55%), gevolgd door de dinsdag (47%) en de woensdag (42%). De maandag is samen met de vrijdag het minst populair. Er zijn geen significante verschillen met de vorige meting.

Figuur 4.2 Waarom staat u op een wachtlijst? *

Figuur 4.3 Geen plek op voorkeursdag(en): voor welke voorkeursdag(en) staat u op een wachtlijst? (n=117)

* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlijst staan (n=19) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

** Wegens het lage aantal waarnemingen (n=40) zijn de resultaten voor deze groep indicatief.

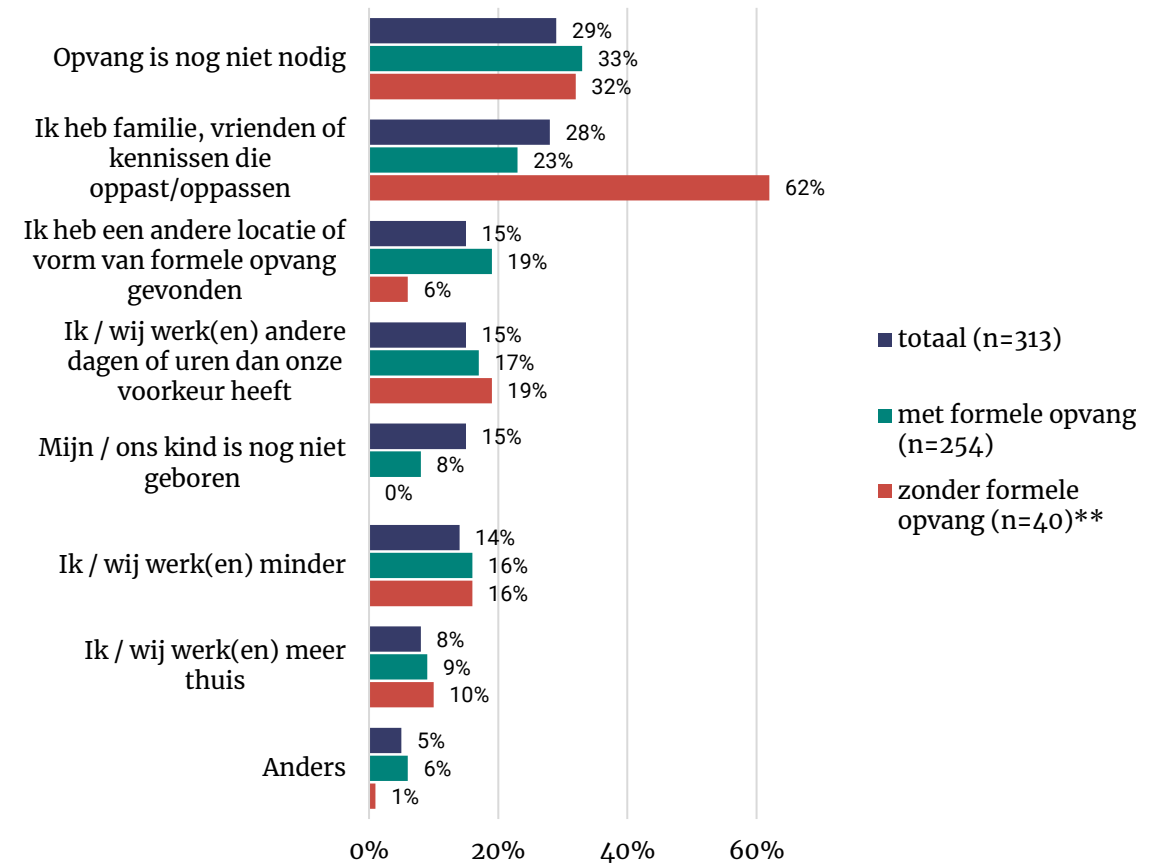
Wachtlijst kan zorgen voor stress en onzekerheid

Drie op de tien ouders op een wachtlijst geven aan dat opvang op dit moment nog niet nodig is; dit geldt zowel voor ouders die gebruikmaken van formele als zonder formele opvang. Een vergelijkbaar deel (28%) krijgt hulp van familie, vrienden of kennissen om met de wachtlijst om te gaan. Onder ouders zonder formele opvang geldt dit voor meer dan de helft (62%). Een deel heeft een andere locatie of vorm van formele kinderopvang gevonden (15%), dit zijn minder ouders dan in 2022 (24%). Een vergelijkbaar deel werkt op een ander moment (15%) of meer vanuit huis (8%). Veertien procent werkt minder vanwege de wachtlijst; dit is een kleinere groep dan vorig jaar (22%). Een deel van de verschuivingen komt vanwege de andere vraagstelling in deze meting.

De gevolgen van de wachtlijst worden door ouders toegelicht, zie hieronder. Hieruit blijkt dat het voor een groot deel van de ouders zorgt voor meer stress, maar ook frustratie en onzekerheid. Ze kunnen minder werken, moeten meer vrij nemen, op andere momenten werken en/of vaker een beroep doen op de anderen, vooral grootouders. Voor een klein deel heeft de wachtlijst geen grote gevolgen, omdat ze er nog geen hinder van ondervinden.

- “Daardoor ben ik genoodzaakt om 1 dag in de week minder te werken.”
- “Meer regelen en stress krijg ik ervan.”
- “De baby is nu nog te jong, maar over 2 maanden moet ik aan het werk en de locatie wil geen uitspraken doen over de wachtlijst, ook niet over de toekomst en de verwachte duur. Waarschijnlijk moeten mijn partner en ik beide 1 dag thuis blijven omdat er geen opvang is voor 1 van beide kinderen.”
- “Frustrerend, je bent genoodzaakt om vrij te nemen.”
- “Geen gevolgen, de wachtlijst is voor de BSO en daar gaat ze volgend jaar pas heen.”
- “Grottere belasting voor opa en oma die de opvang op zich nemen als ik aan het werk ben.”

Figuur 4.4 Hoe gaat u op dit moment om met deze wachtlijst? *

* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlijst staan (n=26) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

** Wegens de lage n zijn de resultaten voor deze groep indicatief.

Nog steeds onvoldoende kinderopvang beschikbaar

Drie op de tien ouders maken zich *geen* zorgen over het vinden van de juiste kinderopvang en hebben geen moeite om kinderopvang te vinden. Dit ligt lager dan in 2022*. De groep die moeite heeft met het vinden van beschikbare kinderopvang en het aandeel ouders dat hier zorgen over heeft is net als vorig jaar 17 procent.

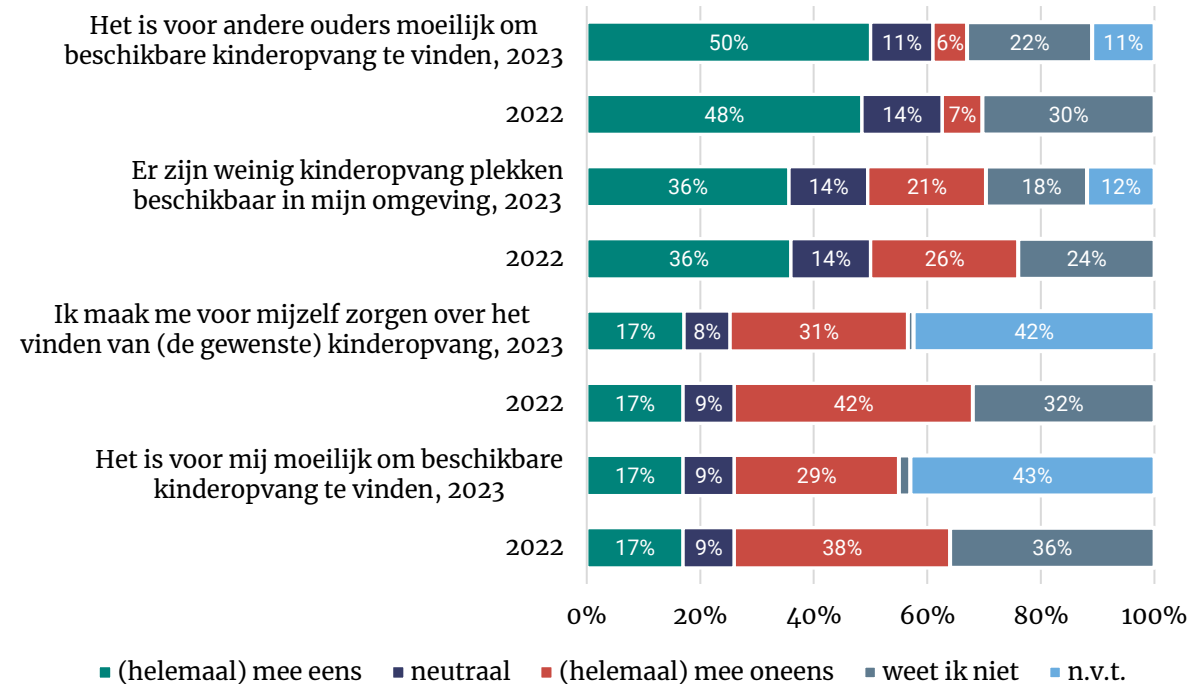
Nog steeds denkt de helft van de ouders dat het voor anderen moeilijk is om kinderopvang te vinden. Twee op de tien weten dit niet en slechts 6 procent denkt dat dit niet het geval is. Een derde van de ouders is van mening dat er weinig kinderopvangplekken in hun omgeving beschikbaar zijn. Een vijfde is het hiermee oneens; een kleine afname ten opzichte van vorig jaar (26%).

Op de volgende pagina bespreken we verschillen tussen ouders die wel en ouders die niet op een wachtlijst staan.

Verschillen tussen groepen

- Meer ouders met jonge kinderen, met een lagere opleiding, in regio West maken zich zorgen over het vinden van kinderopvang. Dit geldt ook voor aanstaande ouders.
- Ouders met jonge kinderen, woonachtig in regio West of Zuid en aanstaande ouders hebben vaker moeite met het vinden van beschikbare kinderopvang.
- Dat het voor andere ouders moeilijk is en dat er weinig plekken in de omgeving zijn, vinden relatief veel vrouwen, ouders met een hogere opleiding, met een hoger inkomen, en mensen die op dit moment zwanger zijn.
- Er is minder beschikbare kinderopvang in de omgeving volgens ouders met jonge kinderen, hoger opgeleiden en ouders met een hoger inkomen.

Figuur 4.5 Stellingen over het vinden van beschikbare kinderopvang (n=1.948)*

* In 2022 was er één antwoordoptie 'weet ik niet/n.v.t.'. In 2023 is deze categorie gesplitst in twee aparte antwoordopties.

Ouders op wachtlijst zijn kritischer en maken zich meer zorgen over beschikbare kinderopvang

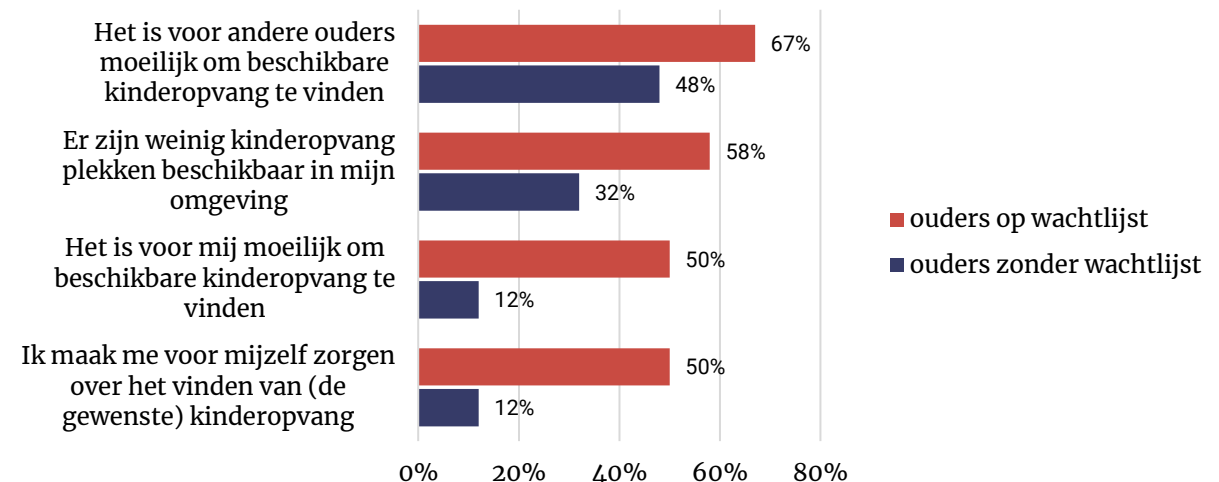
We hebben gekeken naar verschillen tussen ouders die op een wachtlijst staan en ouders die niet op een wachtlijst staan wat betreft de stellingen over het vinden van kinderopvang.

Net als in de vorige meting zien we dat ouders op een wachtlijst kritischer zijn over de beschikbare kinderopvang dan ouders die niet op een wachtlijst staan. Deze resultaten komen grotendeels overeen met 2022. Dit heeft niet alleen betrekking op hun eigen situatie. Zo denken ouders op een wachtlijst, vaker dat het voor andere ouders moeilijk is om kinderopvang te vinden (67%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (48%). Ook vinden ouders op een wachtlijst vaker dat er weinig plekken in hun omgeving zijn op de kinderopvang (58%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (32%).

Onder ouders die op een wachtlijst staan, vindt de helft (50%) dat het voor hen moeilijk is om beschikbare kinderopvang te vinden. Onder ouders die *niet* op een wachtlijst staan is dit minder: 12 procent denkt dat dit moeilijk voor hen is.

De helft van de ouders op een wachtlijst maakt zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang voor henzelf. Een groep van 17 procent staat hier neutraal in en 23 procent maakt zich geen zorgen. Van de ouders die *niet* op een wachtlijst staan, maakt maar 12 procent zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang, minder dan ouders die wel op een wachtlijst staan.

Figuur 4.6 Stelling over vinden van kinderopvang (% (helemaal) mee eens), uitgesplitst naar ouders op wachtlijst (n=313) en ouders die niet op een wachtlijst staan (n=1.635)

5. Tevredenheid met kinderopvang

Blijvende waardering voor de kinderopvang

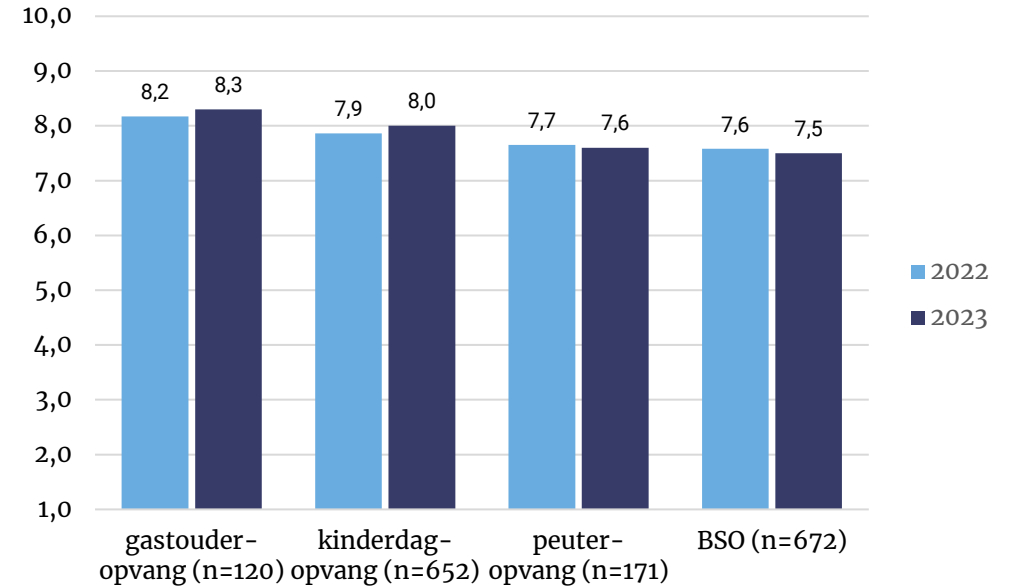
Ook in 2023 geven ouders gemiddeld hoge cijfers voor de opvang waar zij gebruik van maken. De gastouderopvang krijgt de hoogste score (8,3) en de BSO de laagste (7,5). Gastouderopvang wordt hoger beoordeeld dan de andere vormen van formele opvang. De kinderdagopvang wordt ook hoger beoordeeld dan de BSO.

Een klein deel van de ouders is minder te spreken over de opvang en geeft een onvoldoende (een 5 of lager) voor de peuteropvang (8%), gastouderopvang (5%), BSO (4%) of kinderopvang (3%).

Verschillen tussen groepen

De kinderdagopvang en de BSO worden gemiddeld hoger beoordeeld door ouders die niet op een wachtlijst staan. De peuteropvang wordt hoger beoordeeld door vrouwen.

Figuur 5.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die men gebruikt

Gastouderopvang blijft meest flexibel

Veel ouders hebben de mogelijkheid om dagen te ruilen of bij te kopen op de opvang (figuur 5.2). Bij de gastouderopvang is dit, net als in 2022, het vaakst mogelijk: meer dan de helft kan hier vaak tot altijd gebruik van maken en ruim een kwart soms. De gastouderopvang wordt gevolgd door de BSO en de kinderopvang. Bij de BSO is het deze meting iets vaker niet mogelijk om te ruilen of bij te kopen dan in de vorige meting. Op de peuteropvang is ruilen of bijkopen het minst vaak mogelijk: een derde heeft deze mogelijk niet. Ook geeft een kwart aan het niet te weten.

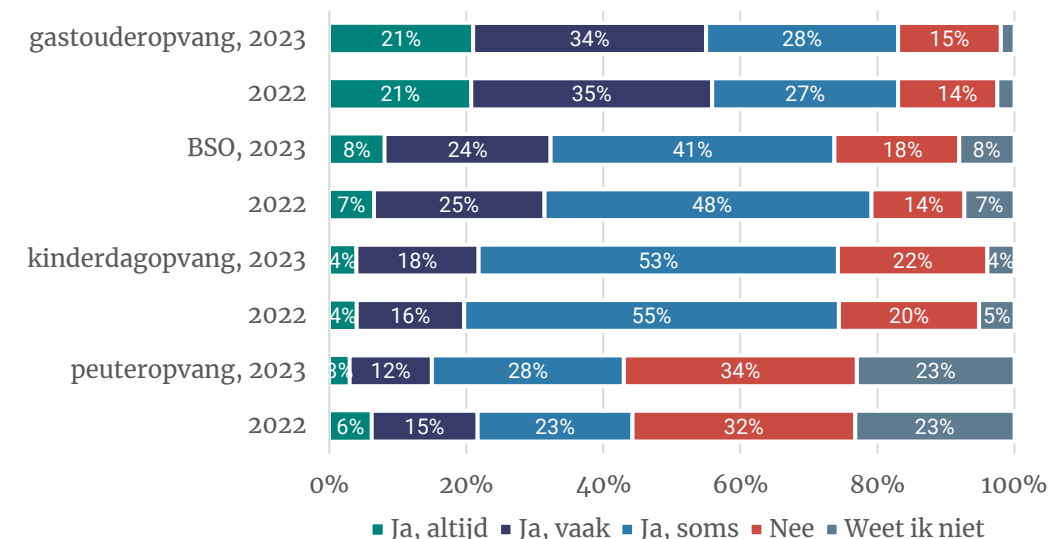
Ouders die aangeven om (soms) de mogelijkheid te hebben om dagen te ruilen of bij te kopen, maken hier het vaakst gebruik van bij de gastouderopvang (78%) en de kinderopvang (76%). Bij de kinderopvang is dit een toename ten opzichte van vorige meting. Bij de peuteropvang is het gebruik hiervan het laagst (30%) (tabel 5.1).

Verschillen tussen groepen

Ouders uit de regio West geven vaker aan dat het *niet* mogelijk is (26%) om dagen te ruilen of bij te kopen op de kinderdagopvang. Vooral ouders uit regio Noord maken vervolgens gebruik van deze mogelijkheid (91%).

Ouders in een tweeoudergezin maken vaker gebruik van de mogelijkheid om te ruilen of bij te kopen op de BSO (69%) dan ouders in een éénoudergezin (46%).

Figuur 5.2 Is het mogelijk om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (gastouderopvang n=118; BSO n=670; dagopvang n=650; peuteropvang n=169)

Tabel 5.1 Percentage ouders dat wel eens dagen ruilt/bijkoopt (van het aantal ouders waarbij dit (soms) mogelijk is: gastouder n=90, dagopvang n=481, BSO n=492, peuteropvang n=71)

	Gastouderopvang	Kinderdagopvang	BSO	Peuteropvang
2023	78%	76%	66%	30%
2022	73%	67%	65%	38%

Positiever over flexibiliteit voor dagopvang en BSO

Van de ouders waarbij ruilen of bijkopen (soms) mogelijk is op de kinderdagopvang, geven vier op de tien aan dat dit moeilijker is geworden het afgelopen half jaar. Dit is minder dan oktober 2022, toen de helft zei dat het moeilijker was geworden. Een ongeveer even grote groep zegt dat het niet veranderd is.

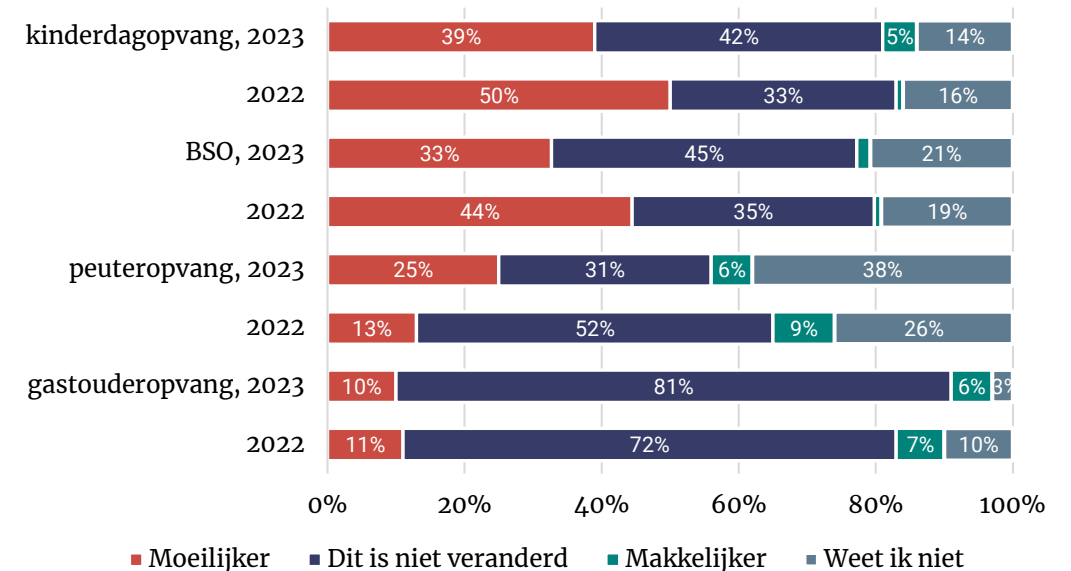
Voor de BSO ervaart een derde dat het moeilijker is geworden om te ruilen of bij te kopen (33%). Dit deel is eveneens kleiner dan oktober 2022.

Voor de peuteropvang (25%) en met name de gastouderopvang (10%) vinden minder ouders dat het moeilijker is geworden. De gastouderopvang lijkt het meest stabiel te zijn: nog steeds ziet een grote meerderheid geen verandering. Voor de peuteropvang is het aandeel dat geen verandering opmerkt groter geworden ten opzichte van 2022.

Verschillen tussen groepen

Ouders woonachtig in de regio Oost vinden iets vaker dat het *makkelijker* is geworden (6%) het afgelopen half jaar om dagen te ruilen of bij te kopen op de BSO dan ouders woonachtig in regio West (1%).

Figuur 5.3 Is het de afgelopen 6 maanden moeilijker of makkelijker geworden om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (dagopvang n=481; BSO n=492; peuteropvang n=169; gastouderopvang n=90)

6. Sluitingen van de kinderopvang

Minder sluitingen van de kinderopvang (13%)

Minder ouders hadden het afgelopen kwartaal te maken met een (gedeeltelijke of tijdelijke) sluiting van de kinderopvang dan in 2022. In juni 2023 heeft 13 procent dit meegemaakt.

De voornaamste reden is nog steeds een tijdelijke sluiting van een groep (46%). Bij een kwart was de locatie tijdelijk gesloten en bij 3 procent was het contract opgezegd. Waar vorig jaar nog bij 30 procent een deel van de groep moest thuisblijven, is dat dit jaar minder: nog maar 18 procent. In totaal had 19 procent te maken met een andere reden van de sluiting, onder andere vanwege ziekte, studiedagen of vakantie van het personeel.

De (tijdelijke) sluiting duurde in bijna de helft van de gevallen niet langer dan 1 dag of dagdeel, zie kaders hieronder.

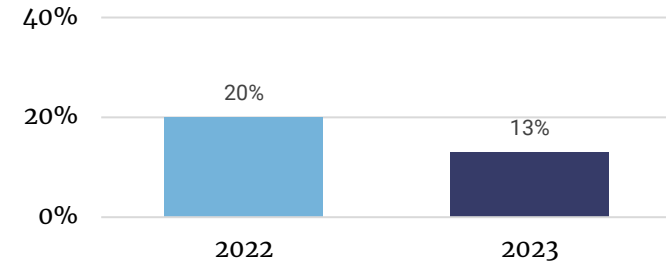
Verschillen tussen regio's

Ouders woonachtig in regio Noord hebben minder vaak te maken gehad met een sluiting van de kinderopvang (94% heeft hier niet mee te maken gehad).

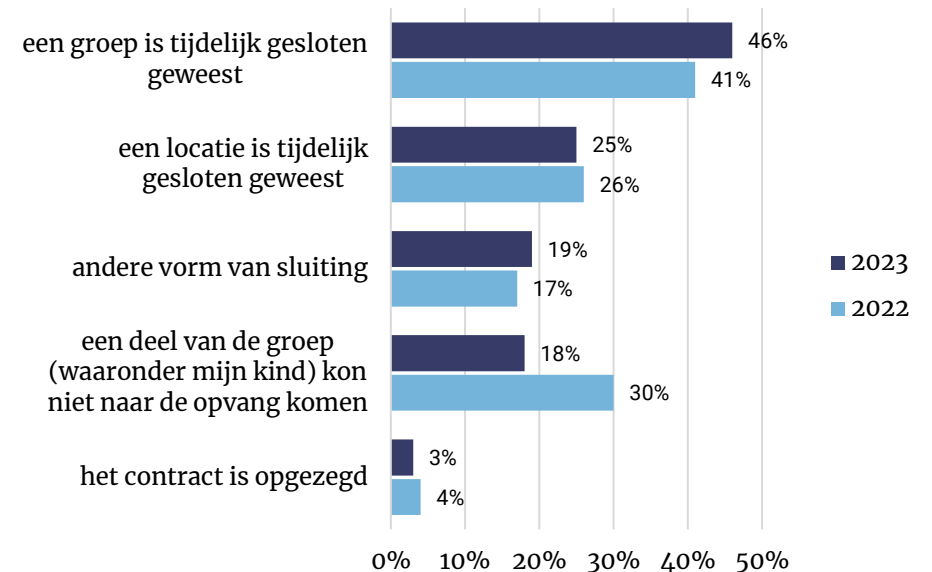
Tijdelijke sluiting locatie (n=37)	Tijdelijke sluiting groep (n=79)	Deel van de groep thuisblijven (n=41)
• 1 dag of dagdeel - 43% (24%)	• 1 dag of dagdeel - 46% (37%)	• 1 dag of dagdeel - 49% (52%)
• 2 tot 4 dagen - 31% (38%)	• 2 tot 4 dagen - 36% (46%)	• 2 tot 4 dagen - 26% (41%)
• 5 dagen of meer - 20% (31%)	• 5 dagen of meer - 14% (15%)	• 5 dagen of meer - 22% (4%)
• De hele zomerperiode - 0% (2%)	• De hele zomerperiode - 4% (2%)	• De hele zomerperiode - 0% (3%)
• Weet ik niet - 5% (4%)	• Weet ik niet - 0% (0%)	• Weet ik niet - 3% (1%)

Tussen haakjes staan de percentages uit oktober 2022.

Figuur 6.1 Aandeel ouders met formele opvang dat de afgelopen 3 maanden te maken heeft gehad met een sluiting van de kinderopvang (n=1.318)

Figuur 6.2 Vormen van sluitingen van de kinderopvang (n=170)

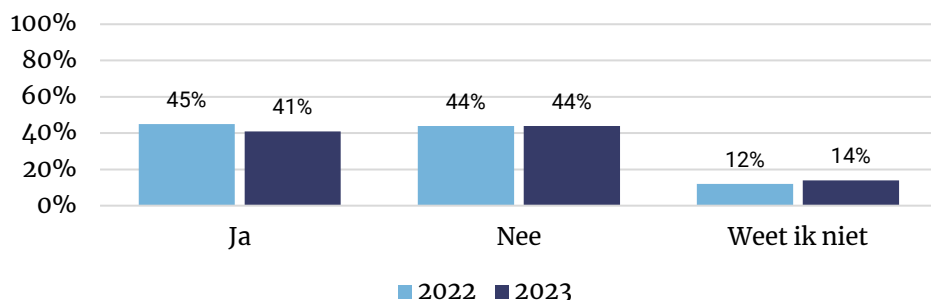

Niet altijd geïnformeerd over aanpassen kinderopvangtoeslag

Twee derde van de ouders die te maken had met een sluiting, hoefde hiervoor niet te betalen : dit is meer dan in 2022. Bij 12 procent werd een ruildag aangeboden (minder dan in 2022). Twaalf procent moest alles betalen, 10 procent een deel. Ook 10 procent noemt iets anders zoals het overplaatsen naar een andere locatie of groep en een deel geeft aan het niet (meer) te weten.

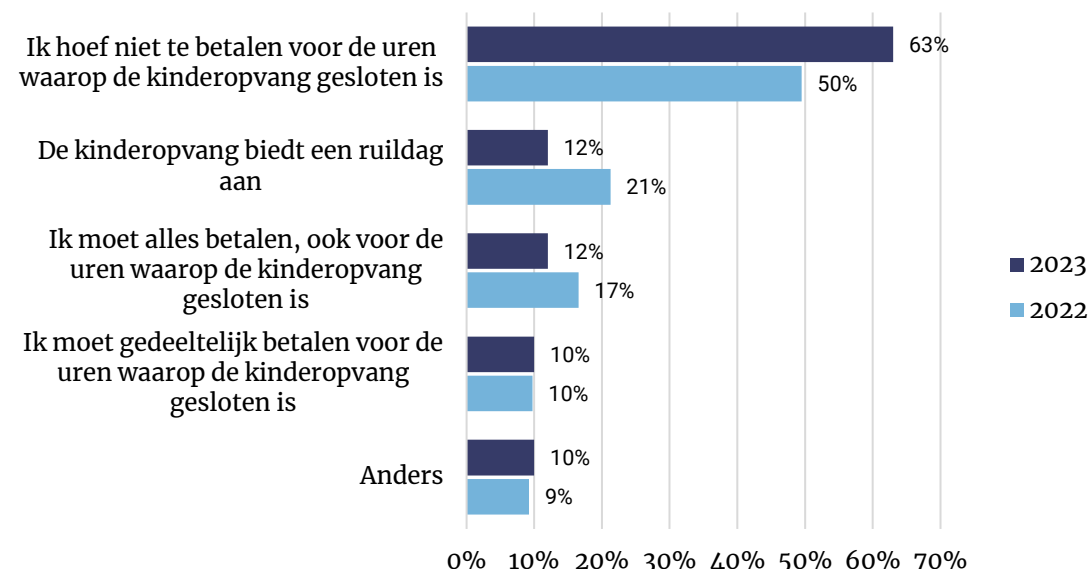
Bij vier op de tien (41%) informeerde de kinderopvangorganisatie ouders dat zij de gewijzigde uren voor de kinderopvangtoeslag moeten aanpassen¹. Een iets groter deel zegt dat dat niet gebeurde (44%) en het overige deel weet het niet meer (14%). Een kwart (23%) heeft de gewijzigde uren vanwege de sluiting aangepast via Mijn Toeslagen of via de Kinderopvangtoeslag-app. Een meerderheid (62%) deed dit (nog) niet en 15 procent weet het niet meer.

Figuur 6.4 Heeft uw kinderopvangorganisatie u bij de (gedeeltelijke) sluiting ooit verteld dat u de opvanggegevens moet aanpassen voor uw kinderopvangtoeslag? (n=151)¹

¹ Dit zijn ouders die te maken hadden met een sluiting en die kinderopvangtoeslag ontvangen.

Figuur 6.3 Hoe gaat de kinderopvang met deze sluiting om? (n=170)

23%

heeft de gewijzigde uren door de sluiting van de kinderopvang, **aangepast** via Mijn Toeslagen of de Kinderopvangtoeslag-app. Dit is vergelijkbaar met 2022 (29%).

7. Inspectie van de kinderopvang

Inspectie bij meesten bekend, weinig zorgen over kwaliteit

Driekwart (76%) van de ouders met formele kinderopvang is ermee bekend dat de opvang elk jaar door de GGD wordt geïnspecteerd. Een kwart wordt hierover echter niet geïnformeerd. Ouders die wel geïnformeerd worden, krijgen deze informatie meestal via een (digitale) nieuwsbrief. Andere ouders krijgen het per app, e-mail of lezen het op de website van de opvang. Een kleine groep wordt op een andere manier geïnformeerd, waaronder via de ouderraad waar zij aan deelnemen. Drie op de tien weten niet hoe zij hierover geïnformeerd worden.

De meeste ouders maken zich geen zorgen over de kwaliteit van de kinderopvang die zij gebruiken (77%). Een vijfde maakt zich (wel eens) zorgen.

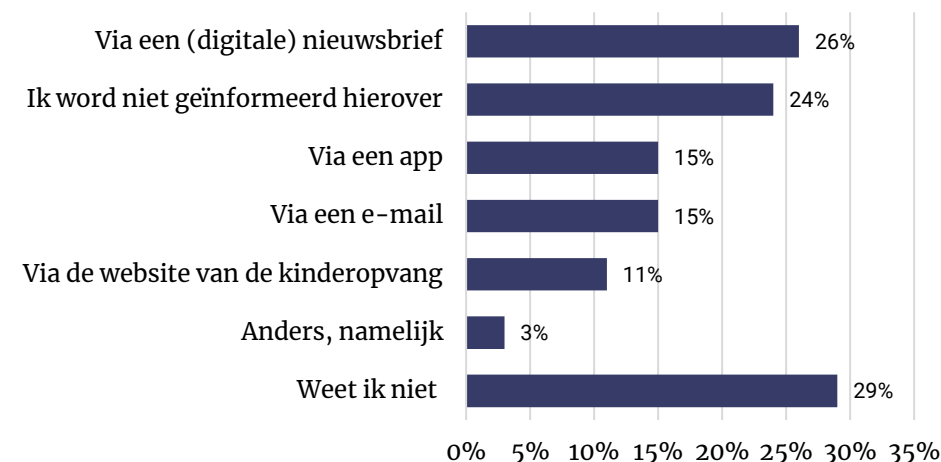
Als ouders zorgen zouden hebben over de kinderopvang, zouden de meesten naar iemand stappen die hoger in de organisatie staat, zoals het bestuur, de locatiemanager, de bedrijfsleider of de overkoepelende organisatie.

Verschillen tussen groepen

Vrouwen weten vaker dan mannen (resp. 80% en 71%) dat de opvang wordt geïnspecteerd. Ouders met een lager inkomen en ouders die in regio Zuid wonen zijn hier vaker *niet* mee bekend. Ook ouders met alleen kinderen in de leeftijd 0 tot 4 jaar weten dit iets vaker niet (28%).

Mannen maken zich minder vaak zorgen over de kwaliteit van de opvang dan vrouwen. Ouders met een lager inkomen maken zich vaker wel zorgen.

Figuur 7.1 Hoe wordt u door uw kinderopvang geïnformeerd over de uitkomsten van de inspectie door de GGD? (n=1.316)

22%

van de ouders die formele kinderopvang gebruikt **maakt zich (soms of vaak) zorgen** over de kwaliteit van de opvang. 77 procent maakt zich (bijna) nooit zorgen hierover, 1 procent weet het niet.

Bijlagen

Achtergrondkenmerken

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Geslacht				
- Man	- 689	- 35%	- 958	- 49%
- Vrouw	- 1.256	- 65%	- 987	- 51%
- X/genderneutraal	- 0	- 0%		
Leeftijd				
- 18-39	- 1.266	- 65%	- 1.260	- 65%
- 40-64	- 678	- 35%	- 681	- 35%
- 65+	- 2	- 0%	- 2	- 0%
Opleiding				
- Laag	- 65	- 3%	- 162	- 8%
- Middelbaar	- 448	- 23%	- 1.019	- 52%
- Hoog	- 1.425	- 73%	- 757	- 39%
- Onbekend	- 10	- 1%	- 10	- 1%
Bruto jaarinkomen huishouden				
- Laag: Minimum en beneden modaal	- 126	- 7%	- 189	- 10%
- Midden: (bijna) modaal tot 2 keer modaal	- 951	- 49%	- 1.067	- 55%
- Hoog: Twee keer modaal of meer	- 693	- 36%	- 509	- 26%
- Weet ik niet/wil ik niet zeggen	- 165	- 9%	- 168	- 9%
Regio				
- Noord	- 168	- 9%	- 194	- 10%
- Oost	- 501	- 26%	- 404	- 21%
- West	- 764	- 39%	- 878	- 45%
- Zuid	- 505	- 26%	- 462	- 24%
Leeftijd kind				
- Alleen kinderen 0 t/m 4 jaar	- 723	- 38%	- 632	- 34%
- Alleen kinderen 4 t/m 11 jaar	- 802	- 42%	- 859	- 46%
- Kinderen zowel 0-4 jaar als 4-11 jaar	- 375	- 20%	- 385	- 21%

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Gezinsvorm				
- Eénouder gezin	- 180	- 9%	- 204	- 10%
- Tweeouder gezin	- 1.746	- 90%	- 1.704	- 87%
- Meerouder gezin	- 16	- 1%	- 26	- 1%
- Weet ik niet	- 6	- 1%	- 14	- 1%
Werksituatie ouders				
- Beide ouders werken (partner aanwezig)	- 1.543	- 79%	- 1.471	- 76%
- Eén ouder werkt (partner aanwezig)	- 203	- 10%	- 240	- 12%
- Geen ouder werkt (partner aanwezig)	- 16	- 1%	- 18	- 1%
- Geen partner (respondent werkt)	- 154	- 8%	- 177	- 9%
- Geen partner (respondent werkt niet)	- 32	- 2%	- 42	- 2%
Ontvangt u kinderopvangtoeslag (onder ouders met formele opvang)				
- Ja				
- Nee	- 1.194	- 91%	- 1.045	- 87%
- Weet ik niet	- 96	- 7%	- 109	- 9%
- Wil ik niet zeggen	- 18	- 1%	- 39	- 3%
	- 8	- 1%	- 10	- 1%
Zwanger				
- Ja	- 162	- 8%	- 175	- 9%
- Nee	- 1.786	- 92%	- 1.773	- 91%
Groep naar opvangvorm				
- Formele opvang	- 1.316	- 68%	- 1.203	- 62%
- Alleen informele opvang	- 239	- 12%	- 275	- 14%
- Geen opvang	- 349	- 18%	- 403	- 21%
- Zwanger zonder kinderen	- 44	- 2%	- 66	- 3%
Totale respons	1.948	100%	1.948	100%

